

IX. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1915. 23. szám.

Budapest, június 6.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre — — 12 korona

Félévre — — — 6 korona

Negyedévre — — 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Az új honvéd büntető eljárás és a csendőrség.

Lrt.: Justus.

Köztudomásu, hogy egyes embereket nem igen lehet leszoktatni bűnöző hajlamairól. A kiből ez meg van, szerezte legyen azt akár terheltség, akár rossz társaságba keveredés által, az csökönyösen megmarad eme rossz szokása mellett az egymást követő büntetések dacára is úgy, hogy valósággal második természetűvé, leküzdhetetlen szenvedélyévé válik a bűnözés. S még jó, hogy a mai kulturális viszonyok között már csak elvéve akad egy-egy ilyen ember a társadalomban, mert ez megkönnyíti a velők szemben való küzdelmet.

A bűnösök nagy átlaga azonban az úgynevezett alkalmi bűnösök közül kerül ki, a kiket vagy a sors mostohasága folytán előidézett pillanatnyi megtévelyedés vagy az emberi gyarlóságból származó heves felindulás sodor a bűnbe.

Nyilvánvaló, hogy a bűnösök eme két faja nem eshetik a törvénynek egy és ugyanazon elbánása alá.

Az előbbiekkal szemben ugyanis, ha észrevehető, hogy a büntetés nincs rájuk javító hatással, sőt a bűnözésről sem a szabadságvesztéshünetés, sem a társadalom jóindulatu beavatkozása le nem szoktathatja őket s a kiknél a töredelmes megtérés előidézésére már gondolni sem lehet, ám érvényesüljön a törvény és társadalom sújtó szigora; az utóbbiakkal szemben azonban, a kikről feltehető, sőt töredelmes viselkedésüknel fogva egyenesen látható is, hogy a társadalomnak vagy valamely testületnek, a büntetés folytán való okulás nyomán még hasznos tagjaivá lehetnek, a törvény rideg szakaszai mellett is helye van bizonyos fokú enyhítő intézkedésnek.

A polgári büntető törvénynek, mint általában tudjuk, több ilyen enyhítő rendelkezése van.

Ilyen pl. a büntető törvény 92. §-a, a mely szerint:

— Ha az enyhítő körülmények annyira nyomatékosak, vagy olyan nagy számmal forognak fenn, hogy a cselekményekre meghatározott büntetésnek legkisebb mértéke is aránytalanul súlyos lenne; ez esetben ugyanazon büntetési nem a legkisebb mértékig leszállítható és ha ez is túlszigorú volna: határozott időtartamhoz kötött fegyház helyett börtön, börtön helyett fogház,

fogház helyett pénzbüntetés; ezen büntetési nemek legkisebb mértékéig allapítható meg.

Hasonló enyhítések tartalmaz a Büntető Novella rendelkezései is a fiatakorakkal szemben, a kikre nézve a bűnös korához képest: dorgálásban, próbára bocsátásban, javító nevelésben szabja meg az általános büntetési nemeket s még a serdült korukat is csak a súlyosabb természetű büntettek miatt vagy többszöri visszaesés esetén sújtja fogházzal vagy államfogházzal, mint rájuk nézve legsúlyosabb büntetéssel.

Ugyancsak hasonló — bár nem büntetésenyhítő, hanem czélszerűségi — rendelkezést tartalmaz a Büntető Novellának a büntetés feltételes felfüggesztésére vonatkozó intézkedése is, a melynek alapján az enyhebb természetű bűncselekményekre az egy hónapot meg nem baladó tartamban kiszabott fogházbüntetés és a pénzbüntetés végrehajtása, különös méltánylást érdemlő okból felfüggeszthető, ha ettől az elített magaviseletére, életviszonyainak és az eset többi körülményeinek figyelembe vételével, kedvező hatás várható.

A katonai büntető törvénynek is vannak a fentiek egynemelikéhez hasonló enyhítő rendelkezései.

Ilyen pl. a kbt. 125. §-ának az a rendelkezése:

— Oly büntetteknel, a melyekre a büntetési idő nincs öt éven felül meghatározva: a börtön, enyhébb fokra — t. i. a súlyos börtön elsőfoku börtönre — változtatható, a törvényes időtartam pedig — tehát az 1—5 év — még hat hónapnál is rövidebbre szabható akkor, ha több, még pedig oly enyhítő körülmény találkozik össze, melyekből a bűnös javulása alaposan várható.

Ha az oly büntettnél, a mely a törvény szerint csak elsőfoku börtönrel büntetendő, az enyhítő körülmények annyira fontosak, hogy a büntetés a büntetthez általában véve meghatározott legkisebb tartamnál is rövidebbre szabható, akkor a bírónak szabadságában áll az elsőfoku börtönrel a kbt. 48. §-a értelmében egybekötött következményeket — tehát a lefokozást (a csendőrséghez tartozóknál az elboosítást is) valamint a különféle szolgálati- és kitüntetési jelektől való megfosztást — annyiban ki nem mondani, a mennyiben ennek az ellenkezőjét sem a katonai állásból folyó, sem szolgálati tekintetek nem követelik.

Hasonló körülmények fennforgása esetén a vétségre kiszabandó fogságbüntetés is leszállítható, sőt kedvező

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.
cs. és kir. udvari és hadsereg zenéje, a Rakoczi-Tárogató felfalálój, Budapest,
II. Lángszid utca 5. — Gyára: Ötödik utca 3. — Régi hangszerek javítása, várolo és becsorálása. — Árjegyzék minden hangszer öt külön káldetik.

esetben a szigorú fogság helyett egyszerű fogság szabható ki. (Kbtk. 126. §.)

Ezenfelül ugyancsak a vétségekre nézve a Szolg. szab. I. rész 648. pont b) alpontja szerint még az az enyhítés is meg van adva, hogy — a haszonlesésből eredő vétségek kivételével — mindazok a katonai és közönséges vétségek, a melyek a büntető törvény által mint ilyenek vannak megjelölve és a melyek az adott esetben három hónapnál nem hosszabb tartamu egyszerű vagy szigorú fogsággal volnának fenytendőek, ha csak egyéb oly következményeket — pl. lefokozást vagy elbocsátást — nem vonnak magok után, a melyek csak büntető bíróságilag mondhatók ki: — nem a büntető-bírószági, hanem a fegyelmi fenytő hatalom alá tartoznak.

Könnyebb megértés okából megjegyzem itt, hogy a súlyos börtönről-börtönre való leszállásnak az a kétféle enyhítő jellege van, hogy a börtön hat hónapnál is rövidebbre szabható: az előléptetésre való képtelenséggel járó lefokozás helyett pedig csak egyszerű lefokozás mondható ki, a mely utóbbi esetben az így lefokozott altiszt később, ha javulásának jelet adja, újból előléptethető, az elbocsátott csendőr pedig, ha töredelmes bűnbánatánál fogva javulásra reményt nyújt, a testületbe újból felvehető lesz.

Ezek körülbelül megfelelnek a polgári büntető törvény enyhítő rendelkezéseinek. Magától értetődik azonban, hogy a katonai büntető törvény nem mehet annyira az enyhítésekben, mint a mennyit a Büntető Novella nyújt, mert hiszen a katonai egyének már vannak annyira érett korban s rendelkeznek annyi tudással és élettapasztalattal, jellembeli tulajdonságaik és akaraterejük ki van annyira fejlődve, hogy a kiskorúakkal egy sorba nem számíthatók.

Még kevésbé számíthatnak hasonló vagy fokozottabb enyhítésre a csendőrségi egyének, a kik tudvalevőleg mind nagykorúak, kiszolgált katonák, altisztek, sajátlagos szolgálatukkal járó kötelességeik elsajátítására szakszerű oktatásban részesülnek, tehát meglelt, érett férfiak, a kiknek minden pillanatban és minden körülmények között uralkodni kell tudni szenvedélyeiken, fékezni kell tudni indulataikat, egyszerőval a higgadságnak, a nyugodtságnak, az akaraterejük feletti rendelkezésnek annyira birtokában kell lenniök, hogy lehetőleg minden körülmények között visszatarthassák magukat a törvényellenes cselekedetektől.

Ha eddig szüksége volt a csendőrnek erre a férhas elhatározására, erre a szilárd akaratere, még fokozottabb mértékben kell azt érvényre juttatni ezután.

Az új honvéd büntető eljárásból ugyanis, hiányzik a régebbi büntető eljárásnál gyakran alkalmazott az az enyhítés, hogy a börtönbüntetések következményeiként kimondott lefokozást és a csendőrségből való el-

bocsátást — ha arra az elítélt hosszú és eredményes szolgálataánál, különös érdemeinél s az esetleg fennforgó enyhítő körülmények nyomtatékösségánál és számánál fogva érdemesnek mutatkozott — a vizsgáló bírónak és a haditörvényszék elnökének együttes indítványára a bírói felsőbbségi jogot gyakorló parancsnok az ítélet megerősítésekor kegyelemből elengedte.

Az új bűnvádi eljárás törvénybe iktatásakor ez irányban semmiféle intézkedés nem történt, a bűnvádi üldözésre illetékes parancsnokok kegyelmezési joggal felruházva nem lettek, valószínűleg arra való tekintettel, hogy a polgári törvény szerint is egyedül az uralkodót illeti meg a kegyelmezési jog. Minthogy pedig az új honvéd büntető eljárás — keres kivétellel — hasonló a polgári büntető eljáráshoz, a kegyelmi tény itt is kizárólag a Felség jogává minősítettett.

Köztudomásu, hogy a polgári büntetésekkal szemben, kivéve a halálra szóló ítéleteknél szokásos kegyelmi indítványtételt, csak igen ritka és különösen kivételes esetekben kerülhet arra a sor, hogy valaki pertörléssel vagy a kiszabott ítélet elengedésével szabaduljon a büntetés alól.

Éppen ily ritka kivétel lesz a lefokozás és a csendőrségből való elbocsátás elengedésére vonatkozó kegyelmi tény kieszközlése ez után a csendőregyének elitélése esetében is, pedig — eltekintve a szökés és a haszonlesésből elkövetett büntettek és vétségek miatti elítéléséknél kimondott lefokozás és elbocsátástól — sok más büntet miatti elítélésének is meg van ez a rendes törvényes következménye.

Lássuk csak, hogy az imént említett kivételektől eltekintve, melyek még azok a büntettek, a melyek miatti elítélés szintén lefokozással és elbocsátással jár a csendőregyének nézve és melyek ezek közül olyanok, a melyekben a vád alá került csendőregyén remélheti, hogy — bár cselekménye után járó törvényszakas szerint lefokozandó és elbocsátandó lenne — mégis annak kimondását már az ítélet meghozatala alkalmával mellőzni fogja a haditörvényszék.

Ahhoz, hogy a bíróság eme törvényes következmények kimondását mellőzhesse, elsősorban az szükséges, hogy a vádlottal terhelő bűncselekmény olyan legyen, a melyre a katonai büntető törvény öt évnél nem magasabb tartamu elsőfoku börtönt szab büntetésül.

Ilyeneknek mondhatók:

1. A kbtk. 149, 150, 151, 153. és 154. §-ában körülírt függőlemezési esetek, a melyekre béke idején vagy az enyhébb büntetési tételek alapján kiszabott büntetések maximális határideje nem haladja túl az öt évi börtönt;

2. A kbtk. 177. §-ában körülírt katonai örökkel szemben való ellenszegülés eseténél az enyhébb büntetési tétel alkalmazása;

Ha fáj a feje ne tévóázzék, hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kúspeten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítást.

24 centiméteres tarackjaink. — A tarack töltése.

3. Az őrszolgálati kötelességeértésnek a kbtk. 235. §-ába ütköző esete (fogolyszöktetés);

4. A szolgálati szabályok általában való mellőzése büntetnének a kbtk. 289. §-ába ütköző s a 290. §. enyhébb büntetési tétele szerint büntetendő esete;

5. A súlyos testisértés büntetnének a kbtk. 431., 432. és 433. §-ok szerint minősülő illetve büntetendő esetei.

Ezekkel körülbelül be is fejezhetjük az öt éven belüli börtönbüntetéssel sújtandó büntettek sorozatát.

A lefokozás és elbocsátás előfordulhatnak még a következő vétségeknél is:

A kbtk. 269. §. h) pontja szerinti fegyelem és rend ellen, a szolgálati szabályok általában való mellőzésének a kbtk. 292. §-a szerinti s végül a közhivatal vagy szolgálat kötelességei ellen jogtalan elfogatások és nem vallomásra bírás céljából való bántalmazások által (kbtk. 588. és 589. §-ai) elkövetett vétségeknél.

Az eddig felsorolt büntettek és vétségek egyikével vagy másikával vádolt csendőregyén, ha terhére akár vétségekkel, akár súlyosabb természetű fegyelmi kihágásokkal komplikált bűnhalmazat fenn nem forog s ha javára a feddhetlen előéleten kívül más olyan, a törvényben felsorolt nyomatékony enyhítő körülmények is felhozhatók, a melyek folytán az ő javulása alaposan várható s továbbá, ha katonai vagy szolgálati tekintetek a lefokozás és elbocsátás mellőzhetőségének útját nem állják: remélheti, hogy a bíróság eme törvényes következmények kimondását már az ítélelhozatalkor mellőzni fogja.

Olyan büntetteknel azonban, a melyekre a törvény szerint súlyos börtön vagy öt éven felüli börtön büntetés van meghatározva, még a legnyomatékonyabb enyhítő körülmények fennforgása esetén is csak annyit tehet a bíróság, hogy a súlyos börtönt a kbtk. 125. §-a alapján elsőfoku börtönre változtathatja, a büntetés tartamát hat hónapon alulra is lezállíthatja s a lefokozásnál az előléphetésre való képtelenség kimondását mellőzi, az elbocsátást azonban okvetlenül ki kell mondanania, mert ha ezt nem tenné, a vádló (ügyész) semmisségi panasza esetén a legfelsőbb honvéd törvényszék mondja ki azt.

Tájékoztásul felsorolom itt röviden ezeket a bünteteket:

Ilyenek a függeléseértés büntetnének súlyosabb esetei, a nyilvános erőszakoskodás, a bivatolás vagy szolgálati batalommal való visszaélés, az erőszakos nemi közömbösítés, a vérfertőzés, az elcsábítás, a kerítés, a gyilkosság, az emberölés büntetnei és a súlyos testisértés büntetnének a már fentebb jelzettekén kívüli esetei.

Mint hogy pedig a mostani viszonyok szerint nemcsak az altisztek, de a csendőrök között is igen szép számmal vannak, a kik életpályául választván a csendőrségi szolgálatot, megdősültek és családot alapítottak, magától értetődik, hogy egy ilyen büntetés nemcsak az előmenetelüknek vágja útját, hanem a csendőrségből

való elbocsátással — különösen a hosszabbtartamu szolgálat után, a mikor koránál fogva már nebezebb új állást kapni és abban állandó pozíciót teremteni — a családja is érzékeny veszteségnek lenne kitéve.

Nem akarom itt azt állítani, hogy egyetlen ilyen esetben sem lesz majd kilátás arra, hogy a lefokozott és elbocsátott csendőregyén felségfolyamodványa a remélt sikerrel járhat, az azonban bizonyos, hogy erre csak kiváló minősítéssel bíró és hosszú szolgálati idővel rendelkező olyan altisztnak lehet reménye, a kinek javára számos és feltétlenül nyomatékony enyhítő körülmények lesznek megállapíthatók és a testületnek is különösen érdekében áll az illetőt a további szolgálatra megtartani.

Igaz ugyan, hogy a mostani büntető eljárásnál a vádlott is élhet semmisségi panaszszal és fellebbezéssel az elsőfoku bíróság ítélete ellen. De mivel a felsőbb bíróság is ugyanazokra a tényekre alapítja a határozatát, a melyeket az elsőfoku bíróság megállapított, csak elvétve fog akadni egy-egy olyan eset, a melyben — különösen a lefokozás és elbocsátás tekintetében — az elítélt javára döntet a felsőbb bíróság, annál is inkább, mert ebben a tekintetben a felsőbb bíróságot is épen úgy köti a törvény, mint az elsőfoku bíróságokat.

De nem számíthat a vád alá helyezett csendőregyén arra sem, hogy sértettnek tárgyi bizonyítékai, tanui nincsenek vagy szerinte csak érdekelt tanui vannak a vád tárgyát képező bűncselekményre nézve. Mert a mostani honvéd büntető eljárás a szóbeliség és közvetlenség elvein alapulván, a bíróság nemcsak az iratokból merített, hanem a főtárgyaláson szerzett tapasztalatni, észleletei és belátása alapján *szabadon mérlegeli* a bizonyítékokat s ba más bizonyíték nem volna is, sértett eskü alatti vallomása, esetleg egy orvosi látlelet elegendő lehet arra, hogy az ezek és a megállapított egyéb mellékkörülmények egybevetése alapján elítéltessek a magáról megfeledezett csendőregyén s egyidejűleg — ha a törvény akként rendelkezik — lefokozása és elbocsátása is kimondassék.

Igaz ugyan, hogy még ekkor is fennm rad az a reménye az elítéltnak, hogy a befejezett ügyben perújítással élhet. De miután több mint bizonyos, hogy a lefolytatott első eljárás során minden terhelhet lehetőleg mind felsorolja azokat a mentő körülményeket, a melyek az ő előnyét, büntetlenségét vagy kevésbbé bűnösségét biztosíthatják és a védője is mindent megtesz, hogy a védencező terhére felhozott vádak valódiságát megdöntse, azok súlyát csökkentse, jelentőségét értéktelenítse, az esetleg talzott állításokat ellensúlyozza, csak igen ritka esetben fordulhat majd elő, hogy a perújításra még kellő alap maradjon vagy még összegyűjtethető legyen.

Igy állván a dolog, mondhatni, hogy csupán az az egyetlen reménye marad még az elítélés útján lefokozott és elbocsátott csendőrnek vagy altisztnak, hogy a

24 centiméteres taraczkjaink. A taraczk a lövés pillanatában.

testületbe való visszavételét és előbbviselt rendfokozatát elnyerhesse, ha a csendőr-felügyelőség őt arra érdemesnek találja.

Mint hogy azonban a csendőr-felügyelőség is csak a vonatközü bünperiratok betekintése után határoz a bozzá terjesztett ilyenmü kérelem tárgyában, még sem lehet kizártnak tekinteni, hogy a periratok adataira, a bíróságok egyöntetü véleményeire, esetleg a megkísérelt kegyelmi kérvény visszautasítására való tekintettel — egynémely eset kivételével — annak a határozata is elutasító lesz.

A mint az eddigiekből látjuk, a mostani büntető eljárás mellett az előbbinél sokkal jobban meg van nehezítve a csendőregyénnek, hogy elvesztett állását és rendfokozatát visszakaphassa.

Mint hogy pedig kétségtelen, hogy minden csendőr egyén kerülni igyekszik a saját romlását előidézhető cselekmények elkövetését s óvakodik attól, hogy hosszú szolgálat által biztosított állását és jövőjét meggondolatlanul kockáztassa s altiszti rendfokozatát, a melyre egész életén át büszkén hivatkozik, elveszítse, erre való törekvése csak úgy sikerülhet teljesen, ha minden szolgálati eljárásában a törvények, szabályok és utasítások rendelkezéseiből ragaszkodik, a szabálytalanságokat óvatosan elkerüli s különösen a gyanúsítottakkal szemben vagy azok kikérdezése alkalmával a legnagyobb önmérsékletet és türelmet tanúsítva, visszatartja magát a hivatalos hatalommal való visszaélésnek minősíthető cselekményektől.

Hiszen tudja és elismeri mindenki, hogy a csendőr helyzete nagyon nehéz. De éppen a legnehezebb helyzetek és körülmények ösztönözik az embert a rendkívüli elhatározásokra. Ha pedig a végeredményt tekintjük, még mindig könnyebb a tisztességes megélhetést, sőt jólétet biztosító pozícióban megtanulni és megszokni a türelmet, higgadtságot, önuralmat és megfontoltan való cselekvést, mint ezek mellőzése mellett, a saját erőtlenségünk és könnyelműségünk folytán állást és becsületet veszítve, bánkódni elhibázott életünk erkölcsi romjain!

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az olasz követelések történelmi szempontból.

Ezen a czímen érdekes történelmi összefoglalást közöl a «Pesti Napló» azoknak a területengedményi követeléseknek a megvilágítására, melyeket az olaszok támasztottak Ausztria-Magyarországgal szemben. A cikket érdekesnek tartjuk az alábbiakban mi is bemutatni.

Itália vakmerő követeléseiben a Luzaattiféle közlések szerint, mint területi engedmények szerepelnének Dél-Tirol, Gradiska, Trieszt, Iatria, Fiume és Dalmácia. A «Pesti Napló» más helyén kimutatjuk e követelések törvényteleniséget és jogosulatlanságát. Itt csak a történelmi szempontok fényénél akarunk rámutatni arra,

hogy Itália kérése, helyesebben követelése, históriailag sem áll helyt.

Tirol, az egész Tirol és így Dél-Tirol is a XV. század óta elválaszthatatlanul a habsburgi koronához tartozik. Tirolt Miksa császár, az utolsó lovag, szerezte meg Ausztria számára, minekutána gyenge rokonát, Zsigmond tirol grófot, lemondatta az uralomról. Tirol azóta Ausztriához tartozik. A Trentó, Tirolnak déli, olasz nyelvű osztrákoktól lakott része szerves kiegészítője Tirolnak és a Miksa császár szerzeményéhez tartozik. Egyáltalán az olaszok nem öslakói Dél-Tirolnak, a mely a népvándorlás alatt a különböző germán, kelta és latin, gót és román törzseknek valóságos átjáró udvara volt. A dél-tirol olaszok egy része telepes ivadék és ezek az olaszok részben a velencei signoria, részben a m. lanoi herceg üldözése elől menekültek a Habsburgok emberségesebb jogára alá. Az Etsch folyó völgye osztrák és ba túlnyomó számban olaszok is lakják, ez onnan van, mert hosszú ideig Ausztriához tartozott tudvalevően Lombardia és Velence is, ezekből a tartományokból akkor szabad vándorlás folyt Dél-Tirolba. A XIX. század olasz szabadságharczai alatt Trentot nem merészelte Olaszországnak követelni sem I. Viktor Emánuel, sem Cavour, sem Garibaldi, sem Nigra. Ez a követelés egészen új természetű és az irredentista hajszából ered.

Éppen olyan kevésbé, mint Tirol, nem volt sohasem olasz birtok Trieszt, sem Gradiska. Mindakettőt ugyan csak Miksa császár szerezte meg Ausztria számára, még pedig házasság útján, fegyveres erőszak nélkül. E gazdátlan, azelőtt lépten-nyomon arat cserélő városok és vidékek Miksa császár utolsó feleségének, Sforza Biancának hozományában szerepeltek és soha senkinek eszébe sem jutott sem Triesztet, sem Gradiskát, s vegyesen olaszok, szlovénok és horvátok által lakott vidékeket Ausztriától elvitatni.

Az Adria uralma is fölötte vitás, hogy történelmi jögon illeti-e az olaszokat. Az Adria sosem volt egy nemzeté. Volt ugyan idő, hogy a hatalmas velencei köztársaság hegemoniát gyakorolt az Adrián, de ekkor is voltak mindig vetélytársai, így mindenekelőtt más olasz városok, nevezetesen Benigaglia, Ancona, Bari, Brindisi, a melyek valamikor mind független köztársaságok voltak, vetélkedtek vele az Adrián való uralomért. Ravenna is Velence riválisa volt az Adrián és hatalmas riválisa volt sok ideig a török, ezeknél is fontosabb vetélyese a magyar király.

Könyves Kálmán királyunk megszerezte számunkra Dalmáciát és alatta és böles és hatalmas utódai alatt fejlődött ki a kicsiny horvát balászteléből, Susakból, a melynek neve szószerint fehérített jelent és oda jártak a halászsaszonnyok ruháikat tisztítani, ebből a teléből fejlődött ki Fiume, a mely a magyar korona külön testeként szerepelt, egyformán adott hajlékot horvát és olasz hajósoknak, a kik azonban mindannyian a magyar király alattvalói voltak és neki hűségben bódol

A taraczk töltése.

Lövés után megvizsgálják a taraczk csövét.

24 czentiméteres taraczkjaink. — A taraczk a hegy fölött lő át.

A taraczk irányítása.

tak. A mit Könyves Kálmán bölcsességben megalapozott, azt kifejlesztették utódai, különösen pedig Nagy Lajos, a ki bár maga is olasz vér volt, mégis az olaszoktól, de különösképen a velenceésektől vitatta el Dalmáciát. Dalmácia Kálmán király drága és könnyes öröke és az idők időtlen végeig a magyar koronához tartozik, István szent koronájához. Dalmáciában és Fiumében a főnemesség mindig ama magyar vagy horvát urakból állott, s kiket a magyar király emelt magyar grófi rangra. A legnevezetesebb dalmata nemzetség a gróf Frangepán család volt, várának, az ősi Tersattanak maradványa még ma is látható Fiume fölött és ez a magyar dalmát gróf család vértanúkat is adott a magyar szabadság ügyének. A régi dalmát történelmi osztály elsősorban magyar hazafi volt.

Mária Terézia királynénk Fiumét, a mely a Habsburgok magyarországi trónfoglalása után egy darabig hol Horvátországhoz, hol az osztrák tengerparthoz, Istria-hoz (Istria Trieszttel együtt szintén Miksa császár szerzeménye) tartozott, újra Magyarországhoz csatolta, István szent koronájának corpus separatamaként. Változatlanul is azóta a mienk Fiume. Közjogilag a mienk Dalmácia. Fiume és Dalmácia, ha nem is jelentik az Adria fölötti kizárólagos hegemoniát, a mire sosem is törekedtünk, mindenesetre részt biztosít nekünk a tengeren. A mennyit a mi királyunk Fiume és Dalmácia révén ural az Adriából, azt mint magyar király uralja és éppen azért az olasz követelés nemcsak a habsburgi jogok ellen való támadás, hanem olyan vakmerő képzelgés, a mi már a magyar szent korona jogait sérti. Királyunk és országunk jogait akarja érinteni az olasz az Adrián, a mely a múltban sem volt kizárólag az övé, a jövőben pedig még annyira sem lehet az, mint volt eddig.

KÉPEINKHEZ.

A 24 centiméteres új ágyunk.

Hadvezetőségünk a tíz hónap óta tartó háború alatt igen sok hasznos tapasztalatot szerzett. Igen fontos ezek közül az, hogy a lövészárokban megbuzgó ellen-séggel szemben az eddigi tábori ágyukkal való tüzelésnek nincs meg a kellő hatása. Az eddigi tábori ágyuk 7—8 cm.-es lövedékei ugyanis majdnem vízszintes irányban haladnak a cél felé s így abban az esetben sem tesznek nagy kárt a lövészárkok védelme alá huzódó ellenségben, ha a belövés a legpontosabb, mert legrosszabb esetben is lehuzódik előle a katona a lövészárkok mellvédje mellé s ez esetben a feje felett hatás nélkül haladnak el a lövedékek szétrobbant darabjai. A tábori ágyukból való ilyen kitünő lövés azonban csak ritkán sikerül s még ritkábban sikerül úgy tempirozni a shrapnell, hogy az pontosan a kívánt távolságban robbanjon fel a lövészárkok előtt. Ennek pedig csak akkor van meg a szándékolt hatása, ha a lövészárkok előtt 30—50 méternyi távolságban robban szét. Ha a robbanás ennél nagyobb távolságban történik, a szétszóródó shrapnell-darabok a lövészárkok vagy más fedezék mellvédő part-

jában akadnak meg: ha pedig az árok, illetőleg más fedezék felett robban fel a lövedék, darabjai megtartván a felvett irányt, a fedezéken túl hatástalanul furódnak a földre.

Ez volt az oka, hogy ezeket a mozgó csapatok elleni kitünő ágyukat csak igen ritkán használhatták ebben a háborúban a szándékolt eredménnyel. Mert mozgó csapatok csak igen ritkán kerülnek lőtávolságba. Ezzel szemben azt tapasztalták, hogy a taraszok és tábori mozsarak, — a melyeknek magas ívalakban kilőtt lövedékei felülről lefelé haladnak s belyes irányzás mellett — úgy szólván — a yenesen beleesnek a lövészárkokba és ott robbannak szét, — sokkal nagyobb pusztítást okoznak az ott megbuzgó ellenség sorai között s annál nagyobb a pusztító hatás; mennél nagyobb a lövedék és annak robbanó anyaga.

Tábori célokra azonban még eddig nem készítettek nálunk nagyobbát a 15 centimétereseknél. A 30 és feleséink, a melyekre vonatkozó képeket már többször bemutatunk olvasóinknak, eredetileg várostromokra és tengeri hajók elleni partvédelemre készültek s dacára annak, hogy automobilokra vannak felszerelve, nyílt csatlóban mégis nehézkesek s e miatt ritkán voltak használhatók, az oly sokszor emlegetett 42-esek pedig még az előbbieknél is nehezebben kezelhetők és mozgathatók lévén, a nyílt csatlóban való használatra még eddig csak egyszer, a közelmúltban történt gorliczei áttörésnél, a mostani offenzívának a bevezetésekor alkalmazták, habár a hatásuk ilyen helyeken is egyenesen horzasztó. Ezeknek a nagy lövegeknek nem is kell a célzott pontosan eltalálniuk, mégis pusztítanak, mert robbanó hatásuk igen nagy területre terjed ki.

Az elmondottaknál fogva szükségesnek mutatkozott a mostani háború alatt olyan ágyukat szerkeszteni, a melyek könnyebben szállíthatók legyenek, mint a 30 és felesék, a 15-ösöknél pedig nagyobb kaliberűek legyenek. E célból konstruálták legújabbán a jelen számunkban közölt képen bemutatott 24-eseket. Ezek lövedékeinek röppályája is ívalaku. Fölfelé lőnek belőlük a cél irányába úgy, hogy a lövedék a közbeeső hely vagy magasság felett átrepülhet s mégis eléri rendeltetési célját. Ezekben az új ágyukban, mintáuk aránylag könnyűk és szükség esetén a csata közben is könnyebben és hamarabb változtathatják a helyöket, kiváló tűzerejük igen értékes és hatásos fegyvert kapott s a mint a gorliczei és a tarnovi ütközetekről érkezett hírekből tudjuk, mindjárt előnyös eredménnyel használták szívesen védekező ellenségeinkkel szemben is.

HIREK.

Adományok beküldése. Folyó évi 16. számunkban „Szerkesztői üzenetek” alatt rámutattunk arra, hogy az adakozók adományait ne lapunkhoz, hanem közvetlenül az illetékes hivataloknak küldjék meg. Miután ezen adományoknak lapunkhoz való juttatása miatt az adomány, mint átmeneti összeg egy bizonyos időre elvonatik rendeltetésétől, ismétellen kérjük az áldozatkész adakozókat, hogy adományukat a következő címekre szíveskedjenek küldeni: a háborúban megvakult katonáknak, a hadbavonultak bátramaradt hozzátartozóinak segélyezésére és a rokkant katonák részére szánt adományokat a „M. kir. honvédelmi minisztérium hadsegélyző hivatalának” Budapest, Váci-utca 38. szám alá; a vörös keresztnek szánt adományokat „A magyar vöröskereszt egyesület titkári hivatalának” Budapest, I. Vár,

Disztér 1. szám alá; a vörös félholdnak szánt adományokat pedig a «Török császári főkonzulátusi hivatalnak» Budapest, Andrassy-ut 61. szám alá, végül a létesítendő csendőrségi internátus javára szánt adományokat a III. számú csendőrkerületi parancsnokságnak.

Adományok. Legújabbán a következő adományok folytak be hozzánk: A kolozsvári csendőrzásparancsnokság gyűjtése, a harczterén megvakult katonák részére 233 korona; e gyűjtésben résztvettek: Magó János népfőlkelő 2 K, Abrudán József népfőlkelő 1 K 20 f, Porumba József járásörmester, Kaba Márton és Miklós Ferencz törzsörmesterek, Kanitson József, Tóth József, Pál István, Pásku Miklós őrmesterek, Jeszenszki András, Boér József, Salamon János, Pálfi Gyula, Bacsoni József, Moldvai Sámuel, Hajdó Domokos, Kanász András, Papp Sándor, Ferencz Sándor, Pántilimon Miklós csendőrök, Csákvári József, Kovács János, Horváth János, Weinberger József, Darvas György, Nagy Péter, László János, Muzsnai Sámuel, Sorompó Sándor, Fodor Lőrincz, Kóka Károly, Décsi János, Schultz József, Bereczki Zoltán, Szöllösi Kálmán népfőlkelő, Zárug Bogdán, Fülöp Mátyás, Kovács Márton, Toós Sándor, Bozzer Viktor szakaszvezetők, Szenkovics Jenő, Farkas Gyula, Balázs János, Törös Márton, Kászoni Gyula, Szabó Elek, Dreve János, Tarkányi Márton tizedesek, Kovács János övezető, Lénárd Márton, László Vilmos, Szikoe Miklós, Boldizsár Márton, Simon János, Vajda György, Schwartz Mihály, Király János, Prodán József, Gaál András, Szigeti András, Berke Gergely, Máti János, Ráduly Mihály, Bála Tódor, Pálfi Sz. Mózes, Kondor János, Florea Illés, Puczog József, Vadán László, Marosán László, Borbát József, Rátóni Elek, Borbély Sándor, Balogh János, Fodor Márton, Abrudán Tódor, Vajda János, Potra Tódor, Kira Ábrahám, Ferencz István, Kulcsár János, Blum M., Topán M., Kovács Pali János, Antal György, Péntek István, Nagy Zoltán, Tamás János, Kory Venczel, Brudáska János, Molnár Miklós, Oniga Sámson, Derebán János, László György, Stein Hermann, Dávid Izsák, Szappan János, Teleki Mihály, Izsák Mihály, Perde János, Ambrus József, Székely István, Hartenstein Emil, Horváth Gerzson, Király Gyula, Mentés Pál, Hetessi Ferencz, Bánta Vazul, Bagaméri Lajos, Sturza Vazul, Czako György, Ferencz Márton, Maris János, Szelicsán Péter, Komán János, Turós József, Petrisel Péter, Korpádi György, Kóka Sándor, Kerebecz Miklós, Morár János, Nyáncz János, Páska Vazul, Ávrám János, Bandó Simon, Szaporán György, Golecán János, Trintor László, Fogarasi János, Varga János, Ludvig István, Berki Lajos, Boda Tódor, Boczog János, Bics János, Toma János, Tódor László, Bogla Simon, Kora János, Zinka György, Bláda Vazul, Stán Ilie, Tógyer János, Lapusan János, Gül Mihály, Fogarasi Márton, Mendel Samu, Fazekas István, Szász Samu, Ilyés Márton, Kiss Ferencz, Dózsa István, Szöcs János, Flujerás Gergely, Bogya András, Perdea Antal, Bogdán Jakab, Párnóti János, Duma János, Kris Mátyás, Mayer János, Dombi Lőrincz, Borka Illés, Dani Miklós, Lukács János, Vaskán Mihály, Szilágyi István, Nyikulai Iszpiász, Kardos Gligor, Naricza Iszpiász, Gyhisán György, Balázs András, Béres János, Papp István, Beál György, Kóka Elek, Plik János, Kolozsvári József, Mik Illés, Czibenczki Flóra, Váradi Gábor, Kelemen András, Szabó György, Csurdár László, Sztojka László, Rostás János, Dogi Lajos, Bandilla Gábor, Bráta László, Muresán Péter, Gligor Péter, Banka János, Mára Zakariás, Ancsu László, Konert Múrton, Mencs Péter, Dandos Gábor, Demeter István, Roska László, Kis Pál, Molnos Iván,

Rápoli Mihály, Zsukan Miklós, Szász Mihály, Fodor László, Marina Manaszie, Duka János, Kelemen János, Sommorán György, Bába János, Tiár Áron, Szabó József, Ginsold Maier, Muzilla Miklós, Purlea Áron, Tyiorán László, Damm Stefán, Erdő József, Nyikola Nisztor, Vajdaházi János, Cimpeán János, Dolian György, Popa Elek, Csirebe Vazul, Varga Antal, Periát Ambrus, Platuna György, Veszedean János és Hábel Viktor népfőlkélok 1—1 K, Stefán János népfőlkelő 80 f, Mártin Krescun népfőlkelő 60 fillér, végül Csibipál Antal népfőlkelő 40 fillérrel. Ferencz József csendőr cz. őrmester gyűjtése, a harczterén megvakult katonák számára: 74 korona; ezen gyűjtéshez hozzájárultak: Ferencz Dénes csendőr cz. őrmester, Csongrádi Vazul csendőr, Nagy Albert csendőr cz. őrmester, Magyar József csendőr cz. őrmester, Oreskó József, Lakó Géza, Fata István csendőrök 5—5 K, Nagy János, Kézér István, Berényi János, Dajcsák József, Kocsora Tivadar csendőrök 4—4 K, Gári Tivadar csendőr 3 K, Horváth Mihály járásörmester, Paraj István, Bálint Lajos, Varga Márton, Varga Mihály csendőrök, Széles István, Subert Márton, Mánik József, Bögözi József népfőlkélok 1—1 koronával.

Befolytak még a következő adományok: Bordák János, miskafalvai határőrsbeli őrmestertől, a vak katonák részére 50 K, Nagy János őrmester, Horváth József és Nenesteán Sándor csendőröktől, az ubrezsi őrsről, a vak katonák részére 30 K, Buga József és Filacsek Mihály őrmester gyűjtése, a vak katonák részére 172 K 60 f., Szabó Jeremiás tábori csendőrőrmester, valóságos őrmesteri előléptetése alkalmából, a vak katonák részére 5 K, Tóth Kálmán őrmestertől, a harczterén elesettek árvái számára 5 K 80 f., Grünauer Péter tábori csendőr, a harczterén elesettek árvái számára 10 K, a esontosi csendőrőrs legénységétől a harczterén elesettek özvegyei és árvái számára 5 K, a vöröskereszt számára 5 K és a vörös félholdnak 5 K, Jenei Albert tábori csendőrőrmestertől a rokkant katonák és családjai számára 25 K, a létesítendő internátus javára 5 K. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Gyászhir. Egy érdemekben gazdag bajtárs, testületünknek létesítése óta kipróbált tagja, altiszti karnaknak egyik kiválósága, Kerestély Mózes nyugállományu törzsörmester költözött el az élők sorából. A vett gyászjelentés tzerint: a m. kir. I. számú csendőrkerület altiszti kara, mély megilletődéssel tudatja, felejthetlen igazi jó bajtársának, Kerestély Mózes m. kir. nyugállományu csendőr törzsörmesternek, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosának, hosszas szenvedés után, május hó 24-én történt elhalálozását. — Az elhunyt hült tetemének nyugalomra tétele május hó 26-án délután 5 órakor ment végbe Kolozsvárott, az unitárius vallás szertartásai szerint, bajtársainak igaz részvétele mellett.

Jegyzés a hadikölcsönre. A most kibocsátott II. hadikölcsön jegyzéseiből testületünknek tagjai is hozzájárulnak erejükhez mérten. — A mint értesülünk, Hegedüs István, a csáktornyai őrsről a maroslekenzei őrsre vezényelt csendőr 1700 K-t, Madaras Elek őrsvezető cz. őrmester, kováskápolnoki őrsparancsnok 1000 koronát jegyzett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az angol toborzás és a mozik. Az angolok már a mozit is igénybe veszik arra, hogy valamiképp eredménye legyen a toborzásnak. A harcztereken felvételeket készítették a lövészárkokban folyó életéről és most Lon-

donban meg egyéb helyeken sorra bemutatják valamennyit. Az angol toborzó tisztek igen nagy eredményt várnak ettől a trükkötől. Egyikük a következőket mondotta: — A mozik közönsége leginkább a katonaképes ifjúságból kerül ki. Bizonyos dolog, hogy polgáraink nincsenek tisztában a háború természetével. A hivatalos jelentések nem tudnak hatni a tömeg fantáziájára, a mozi majd segít ezen a bajon. Ha a mi ifjaink a szemükkel láthatják, hogy pajtásaik miképpen élnek a lövészárkokban, akkor azt hiszem, fölösleges lesz beszélni az általános védkötelezettség behozataláról. A még itthonlévők éppen olyan jó katonanyag, mint a már harcolók és nem is annyira a hazaszeretet hiányzik belőlük, mint inkább a képzelő erő. Minden mozitulajdonos bizonyíthatja, hogy a csatakép a legnépszerűbb film. Ha megjönnek az igazi filmek, a melyek bemutatják a háborús élet vidám és szomorú oldalát, akkor a sorozó tiszteknek sokkal több lesz a dolguk, mint volt idáig.

A belgák élete. Barzini haditudósító, egyik utóbbi levelében azt írja le, hogy miként élnek a belgák. Szeptember hónapban az egész világon nagy gyűjtéseket rendeztek a javukra. Az Egyesült-Államok, Kanada, Ausztrália, Új-Zeeland, Olaszország, Spanyolország 25 millió koronát adott. A gazdag belgák, a belga és az angol kormány egyenként 7¹/₂ millió frankot adott. Az összegeket az amerikai segítőbizottság kezeli, a melynek Londonban, Newyorkban, Rotterdamban és Brüsszelben vannak fiókjai. Londonban végzik a pénzügyi műveleteket, Newyorkban a bevásárlásokat, Rotterdamban a kihajózást és Brüsszelben a szétosztást. A világnak ez a legnagyobb jótékonyági egyesülete. A bizottság kezdetben 32 millió frankkal rendelkezett, öt milliót azonnalkiadott a legnagyobb szükség enybitésére, tehát még 27 milliója maradt. Belgium táplálására azonban havonként negyven millió korona szükséges; a bizottság tehát csak húsz napra képes ellátni az országot. A nemzetközi áldozatkészségre többé nem lehet számítani, itt tehát csak pénzügyi műveletek segíthettek. Az amerikaiak a bizottság rendelkezésére adták üzleti zsenijüket, mintha spekulációról lenne szó. Trösztöt alakítottak és Belgium élelmezéséből pénzügyi és kereskedelmi remekművet csináltak. A problémamegoldása azonban napról-napra nehezebb lesz.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálatnál kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük csendősfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

G. M. Megtartsa mind a kettőt.

B. csendőr. A közgazdálkodásra vonatkozó ilyen kérdések vitatásába nem bocsájtkoznak. Forduljanak legközelebbi szemle alkalmával előjáróikhoz. A küldött bélyegeket lapunk javára bevételeztük.

M. J. Szóczerinti fordítás «éjjeli zene».

R. Nézetünk szerint igen.

A. J. Névtelen levelekre nincs válaszuk.

Templo. Még nem tudjuk.

A. B. Actus: tett, cselekvés, eljárás, szertartás, felvonás; acut: éles, heves, heveny (haléggés), sürgős (kérdés); régim: uralom, kormányzat, vezetés, igazgatás; pervers: romlott, lefűtött, fűtalan, természetellenes, visszás, fonák.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Részesítettetek:

a m. kir. csendőrség állományában, és pedig:

1915. évi március hó 1-ével:

évi 800 korona korpótdíjban:

Varga Gusztáv, a VIII.,
Sebesta Ottokár, az I.,
Nagy Béla, az V.,
Lipesey András, a III.,
Polster Kálmán, a II.,
Fuxhoffer Gyula, az V.,
Nagy Vilmos, a VI. számú csendőrkerület állományába tartozó százados,

Mészáros János, a honvédelmi minisztérium állományába tartozó százados,

Lázár Sándor, a VIII.,

Fenesi József, az V. és

Matéka János, a II. számú csendőrkerület állományába tartozó százados-szánvivő; továbbá:

évi 400 korona korpótdíjban:

Ziegler Emil, a VII.,

Iemhényi Sigmund Lázár, a VII.,

Edvi-Ilés Béla, a VI.,

Gencsy Arnold, az országos csendőriskola,

ettrekarsai Lukács Ákos, az V.,

Kricsfalussy Ferencz, a III.,

Ádamosy Béla, a III.,

Lázár Jenő, a VI.,

Goreczky Gyula, a III.,

Vráblik Mátyás, a III.,

Krausz Antal, az I.,

Jencs Árpád, a IV.,

Rozsnyay Béla, az országos csendőriskola,

Kleiner Gyula, a II.,

petrovinai Pekri József, a III.,

Kovács Károly, a II.,

Domby Sándor, a III. és

Wachsmann Vilmos, a VII. számú csendőrkerület állományába tartozó százados.

1915. évi május hó 1-ével:

évi 800 korona korpótdíjban:

Ziegler Emil, a VII.,

Iemhényi Sigmund Lázár, a VII.,

Edvi-Ilés Béla, a VI.,

Gencsy Arnold, az országos csendőriskola,

ettrekarsai Lukács Ákos, az V.,

Kricsfalussy Ferencz, a III.,

Ádamosy Béla, a III.,

Lázár Jenő, a VI.,

Goreczky Gyula, a III.,

Vráblik Mátyás, a III.,

Krausz Antal, az I.,

Jencs Árpád, a IV.,

Rozsnyay Béla, az országos csendőriskola,

Kleiner Gyula, a II.,

petrovinai Pekri József, a III.,

Kovács Károly, a II. és

Domby Sándor a III. számú csendőrkerület állományába tartozó százados.

évi 400 korona korpóklíjban:

Menkina János, a honvédelmi miniszterium,
Szőke Béla, a II.,
neczpáli Justh András, az V.,
felsőeőri Cseresnyés Emil, a IV.,
SziJ Géza, a VI.,
kricsfalusi Kricsfalussy Jenő, a VIII. és
Ambrózy Gyula, a IV. számú csendőrkerület állomá-
nyába tartozó százados.

Adományoztatott:

a hadsereg főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartása
elismeréséül:

Az arany vitézségi érem:

Gyulai Gusztáv csendőr őrmesternek.

az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elis-
meréséül:

Az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Józsa István, IV. csendőrkerületbeli csendőrnek.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Matuz György járásőrmester, hosszu csendőrségi szol-
gálati ideje alatt különböző alkalmazásokban, valamint
a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor tanúsított
kiválóan buzgó, fáradhatlan és eredményes tevékenysé-
geért, alárendeltjeinek helyes fegyelmzéseért és okta-
tásáért, nemkülömben mindenkor tanúsított példás maga-
tartásáért;

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Szolga József és Józsa László csendőrök, mert egy
hat vármegye területén működött tolvajszövetkezetnek
480. illetőleg 776. órán át folytatott igen nehéz körü-
lmények között vezetett nyomozás során történt leple-
lezésénél való közreműködésért, mi által 101 lopás és
36 orgazdaság büntetéknek tetteit sikerült az igazság-
szolgáltatás kezeire juttatni;

Szakács József őrmester, a közbiztonsági szolgálat
terén kifejtett eredményes működéséért, mert az utóbbi
két év alatt kiderített 12 büntettet, nyolcz vétséget és
három kihágást, ezek miatt elfogott kettő és feljelentett
39 egyént.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Voloncs György és Bányász János csendőrök, a köz-
biztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes
működésükért, mert összes csendőrségi szolgálati idejük
alatt előbbi kiderített 35 büntettet, 78 vétséget és 94 ki-
hágást, ezek miatt elfogott öt és feljelentett 342 egyént,
utóbbi kiderített 53 büntettet, 131 vétséget és 124 ki-
hágást, ezek miatt elfogott 23 és feljelentett 436 egyént;

Sárosi Pál csendőr, mert egy hat vármegye területén
működött tolvajszövetkezetnek 480 órán át folytatott,
igen nehéz körülmények között vezetett nyomozás során
történt leplezésénél járőrvezetőjét hathatósan támo-
gatta.

Előléptettek:

őrmesterré:

1915 január hó 11-ével:

a m. kir. 20. honvéd gyalogezred parancsnokság által,
a cs. és kir. 2. hadseregpáncsnokság utólagos jóvá-
hagyásával:

Plavitsy György, II. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1915 május hó 1-ével:

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Lőrinczi Mihály, Veres István és Bokor József őrs-
vezető cz. őrmesterek;

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Fazekas János, VII. számú csendőrkerületbeli őrs-
vezető cz. őrmester;

a cs. és kir. 7. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Nagy István I., II. számú csendőrkerületbeli őrsvezető
cz. őrmester;

őrsvezető cz. őrmesterré:

1915 május hó 1-ével:

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Hermann István, Oláh Imre II., Kovács Sándor,
Szirmai Sándor, Bedő Miklós, Szarvadi Vilmos, Pál
György, Nagy József II., Kelemen János, Korján Özséb
és Tarpai András csendőr cz. őrmesterek;

a cs. és kir. 7. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Jánosi Gál, II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz.
őrmester;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

résztvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorajegyeknek részletre és
készpenzért való eladása.

Előadunk betéteket takarékpénztári könyvcskére. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
betét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem kőli, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorajegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyólatunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.
Utaltványok, intézkvények és chequék beadását elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámásával.

Vesztünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

1915 május hó 15-ével:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

Németh Mihály I., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrmester;

csendőr cz. őrmesterré:

1915 márczius hó 1-ével:

a cs. és kir. Balkán-haderők hadtáp-parancsnoksága által:

Balogh Gyula, Gazdácskó Pál, Maksa József, Szelik Ferencz és Jakabovics Sulem, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

Pál József, Csép József és Szigyártó Márton, VII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1915 április hó 1-ével:

a cs. és kir. Pfälzer hadseregersoport tábori csendőr törzstisztje által:

Horváth István II., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr;

a cs. és kir. 4. hadsereg-parancsnokság által:

Plackinger Győző, IV. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1915 május hó 1-ével

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által, a határszéli szolgálat alkalmával az ellenséges betörések következtében keletkezett harcokban, az ellenség előtti bátor és vitéz magatartásuk elismeréséért:

Jaxi József, Szántó Lajos, Csiki Győző, Czvitko Péter, Molnár Román, Lonszki Sándor, Szehágel József, Nyitrai Károly, Szabó Ferencz I., Márkus József, Rép György, Schönberger Lipót, Garamvölgyi Ferencz és Farkas Mihály csendőrök:

a cs. és kir. 7. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Fülöp Lajos, II. számú és Doruvári Géza, III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

a cs. és kir. Pfälzer hadseregersoport tábori csendőr törzstisztje által:

Erhard János, III. számú, Págoesán János, I. számú és Pozszip Ferencz és Fekete József, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1915 május hó 1-vel:

a cs. és kir. 2. hadsereg hadtáp-parancsnokság tábori csendőr törzstisztje által:

Talai Miklós, Pásztor József és Szula Imre, IV. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

a cs. és kir. 3. hadsereg hadtáp-parancsnokság által:

Csáki Márton II. számú, továbbá Horváth Gábor és Juhász József II., VIII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

a cs. és kir. 7. hadsereg hadtáp-parancsnokság által: Magyar István III., VI. számú csendőrkerületbeli csendőr;

a cs. és kir. Balkán-haderők parancsnoksága által: Gazdag Jászó és Horváth Ernő, VI. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

1915 május hó 15-ével:

a cs. és kir. 7. hadsereg hadtáp-parancsnokság által: Jevremow Péter és Polónyi Imre, II. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

a cs. és kir. 2. hadsereg-parancsnokság által:

Danyi Antal, II. számú csendőrkerületbeli csendőr;

a cs. és kir. 9. hadtáp-csoportparancsnokság által:

Sinkovics Sándor, III. számú csendőrkerületbeli csendőr.

HEGEDÜ

csodásan tiszta erős hangu
6 korona és feljebb.
Master műhegedűk rész-
letre is. Romlottakat művé-
sziesen javít. — Árjegyzék az
összes hangszerekről ingyen.

Mogyorossy Gyula

kir. szab. hangszergyár
Budapest, VIII., Itákézi-ut 71. sz.

SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 17 év óta létezik Szegeden, a városi hérpalotában

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Képes nagy ár-
jegyzékem díj-
talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postillon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyi-kerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek órási választékban, kedvező részletfizetésre is.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utca 26.

**Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és
nyakravaló
Czipókrém
Fegyverzár
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.**

Nagyvárad, Rulikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.

*Szives figyelmébe ajánljuk, hogy a Csendőrségi Lapokon
5 koronás árát 4 koronára szállítottuk le, kedvezményes árként
még csak néhány példány van belőle raktárunkon, amiért is
kérjük arra vonatkozó rendelését.*